

600 magyar megdöbbentő kálváriája a Délvidéktől Szegedig

350 családot azonnali kiutasításra ítélték a szerb hatóságok és statáriálisan ártettek a határon

Ujvidékről, Zomborból, Horgosról és Szabadka környékéről néhány órák ultimátum után összefogdosták a szerencsétlen embereket és vasuti kocsikba zárva átdobták őket a határon

Drámai jelenetek a Szeged-rókusi állomáson — Magyar menekültek — betegek, öregek, gyerekek — szomorú éjszakája a rókusi elemi iskolában

(A Delmagyarország munkatársától.) A szegedi rendőrség szerdán reggel telefonértesítést kapott, hogy a szerdai rőszkei vonatok szokatlannul sok utasa lesz, magával hozza azokat a családokat, akiket azonnali hatállyal kiutasítottak Jugoszlávia területéről, helyesebben a kiutasítottak első transzportját.

Amikor a szomorú vonat megérkezett Szeged-Rókusra, a sűrű decemberi ködben a rókusi pályaudvar képe kísérteties hűséggel hasonlított ah-

hoz a képhez, amely 1918 decemberében vésődött bele az emlékezetekbe. Tizenhat évvel ezelőtt ugyanezek a kétségbeesett arcok és alakok népesítették be a rókusi állomás pályaudvarát, ugyanilyen összebujó csoportok kuporodtak le a füstös, léghuzatos várótermek padlójára, ugyanilyen hevenyészve összekötözött batyuk heverték a falak mellett és a szemekből ugyanilyen ijedség és kétségbeesés meredt a reménytelen ködbe...

96 menekült

Szerdán a reggeli vonattal kilencvenhat menekült érkezett Szegedre. A legkülönbözőbb emberek:

tisztviselők, iparosok, munkások, kereskedők, papok.

Csak abban hasonlítanak egymásra, hogy egy a sorsuk, — magyarok. A kilencvenhat menekült között 22 magányos ember, hozzátartozó nélkül dobta át a határon, de a többi mind családhoz tartozik. Férfiak, asszonyok, serdülő gyerekek, pályás és karonülő babák. A fűtött várótermek pillanatok alatt megtöltötte a kétségbeesett gyereksírás. A felnőttek nem beszélnek, némán, kétségbeesetten, tanácstalanul bámulnak maguk elé. Talán még nem is tudják világosan, mi történt velük, mi lesz a sorsuk, hiszen olyan hirtelen, olyan váratlanul történt minden.

A szegedi hatóságok képviselőjében kevéssel a vonat megérkezése után megjelent a menekültek között dr. Tóth Béla polgármesterhelyettes, az Kemenes Tibor népjóléti tanácsnok és dr. Budcz Béla főkapitányhelyettes. A polgármesterhelyettes rövid, vigasztaló beszédet intézett hozzájuk. Megnyugtatta őket, hogy

a város megértő szeretettel fogadja falai közé a menekülteket, gondoskodik róluk lakással, élelemmel addig is, amíg valami más intézkedés nem történik.

Azok, akiknek senkijük sincs Szegeden és nem tudnak itteni ismerőseiknél, rokonaiknál elhelyezkedni, a rókusi iskolában kapnak ideiglenes szállást, ebédet, vacsorát pedig a városi menzán. Dr. Kemenes tanácsnok meg is kezdte azonnal a szállást és ellátást igénylő menekültek összeírását, a rendőrség emberei pedig összeállították a kiutasítottak névsorát, feljegyezték személyi adataikat és

mindenkinek az esetéről pontos jegyzőkönyvet vettek fel.

Ezek a jegyzőkönyvek megdöbbentő módon egyformák. Mindenkiel ugyanaz történt és mindenkiel egy recept szerint történt ugyanaz.

Kiutasítási ultimátum Zomborban

A menekültek ijesztő dolgokat mondtak el a szerbek viselkedéséről és egyre tüzezebbre szított

gunkkal, mit engednek át velünk a határon. Hajnalban azután lezártuk a lakásunkat, akinek volt valakije, az rábízta a butorok és a háztartási cikkek gondozását, akinek senkije sem maradhatott vissza, az kénytelen volt a sorsra bízni kis vagyonát.

— Van közöttünk jugoszláv állampolgár is szép számmal, olyanok, akik ott születtek és emberemlékezet óta ott él a családjuk. De magyarok. Van olyan is, aki csak

husz-harminc éve él Zomborban, de eddig nem tudta megszerezni a jugoszláv állampolgárságot,

pedig mindent elkövetett. Először azt mondták, hogy addig nem vehetik fel a jugoszláv állam kötelékébe, amíg a magyar államtól meg nem szerezzük az elbocsátási igazolványt. A magyar belügyminisztérium az ilyen kérelmeket soronkívüli gyorsasággal elintézte. Az elbocsátási igazolvánnyal azután ismét megfolyamodtak a jugoszláv állampolgárságot. Azóta hosszú esztendőket teltek el, de a mai napig sem kapták meg. Most tulajdonképpen

hontalanok, nincs állampolgárságuk, mert a magyar állam saját kérelmükre elbocsátotta őket, a jugoszláv állam pedig nem vette őket fel.

— De jött velünk magyar állampolgár is, olyan, akinek szabályszerű tartózkodási engedélye volt a jugoszláv hatóságoktól, akinek munkábaállási igazolványt is adtak. A rendőrség ezeket az igazolványokat az utolsó pillanatban mindenkitől elszedte és megsemmisítette. A menekültek között van néhány olyan magyar állampolgár is, aki csak látogatásban volt odaát. De legtöbbünknek exisztenciánk, rendes állásunk volt és minden vagyonunk ott maradt.

Szabadka, Horgos, Ujvidék...

A zombori menekülteket Szabadkáig kísérte egy zombori rendőr, aki semmi más írást nem hozott magával, csak a kiutasítottak névsorát és Szabadkán ezzel a névsorral adta át őket az ottani kirendeltségnek, amelynek egyik tagja azután Horgosig kísérte őket. Itt, Horgoson találkozott az Ujvidékről kiutasított magyarok csoportjával. A két csoportnak együttesen 96 tagja volt.

A menekültek elmondották a rókusi állomáson, hogy

a Délvidéken óriási arányú kiutasításokról beszélnek.

A horgosi szerb grancsárok állítása szerint, a délutáni vonattal hat-nyolcszáz kiutasítottat tesznek át a határon...

A menekültek között

három pap

is van. Ők vigasztalják sorstársaikat, akik nagyon rászorulnak erre a vigasztalásra, bár a szegedi hatóságok mindent elkövetnek, hogy kényelmükről, ellátásukról gondoskodjanak. Dr. Tóth Béla polgármesterhelyettes részletesen tájékoztatta Baranyi Tibor főispánt a történetekről. A főispán azonnal felhívta telefonon a belügyminisztert és továbbította a részletes jelentést, közölve azt is, hogy a menekültek előadása szerint újabb tömegeket tesznek át a szerbek a legközelebbi órákban a határon.

Délután: ötszáz menekült

A délelőtti jóslatok tragikus komorsággal valósultak meg már — délután. A hatórai vonattal nem kevesebb, mint ötszáz menekült érkezett meg a rókusi állomásra.

Négy óra felé kapott a rendőrség telefonértesítést Rőszkéről, hogy újabb menekült transzportok érkeztek a határra. A rendőrség azonnal megtette a szükséges intézkedéseket, értesítette a város hatóságát, hogy gondoskodhassék a menekültek elszállásolásáról. A vasuti állomásfőnökség pedig intézkedett, hogy ymegerősített szerelvény menjen Rőszkére.

Öt óra után a hivatalos közegek már megjelentek az állomáson, hogy fogadhassák a menekülteket hozó vonatot. Tersztyánszky István rendőrtanácsos vezetésével kivonult a rendőrség

egész politikai osztálya. A várótermeket hivatalosbákká alakították át, tíz írdasztalt szereltek fel, hogy a szükséges formákat minél gyorsabban elintézhessék. Később megérkezett dr. Jugovits István rendőrfőtanácsos, a kapitányság helyettes vezetője, majd kivonult dr. Kemenes Tibor tanácsnok vezetésével a népjóléti ügyosztály egész személyzete, valamint dr. Pálffy György tb. tanácsnok és dr. Oláh József tisztiorvos, hogy szükség esetén orvosi segítyt nyújtsanak a betegen érkező menekülteknek.

A pályaudvaron rendkívül nagy izgalommal várták a vonatot, amely hat óra után három perccel ért be a rókusi pályaudvarra. Ez a szerelvény rendes körülmények között mindössze két kocsiból áll, egy másodosztályból és egy harmadosztályu-

Parker, Mont-Blanc, OSMIA Wirth és Rengeynél
sib. világmárkás töltőtollak leszállított árban
Széchenyi tér 5 szám.